

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1952-1953.

VERGADERING VAN 28 APRIL 1953.

Verslag van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 56 van de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1952-1953.

SÉANCE DU 28 AVRIL 1953.

Rapport de la Commission de la Justice chargée d'examiner le projet de loi modifiant l'article 56 de la loi du 18 juin 1869 sur l'organisation judiciaire.

Aanwezig : de hh. ROLIN, voorzitter; ANCOT, CHOT, CLYNMANS, CUSTERS, DERBAIX, NIHOUL, RONSE, Mevr. VANDERVELDE, de hh. VAN REMOORTELE, en VAN HEMELRIJCK, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Ter vergadering van 24 Maart 1953 heeft de Commissie van Justitie het wetsontwerp tot wijziging van artikel 56 van de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting behandeld. Dit artikel, dat reeds bij de wet van 10 April 1934 werd gewijzigd, bepaalt de duur van het mandaat der rechters in de rechtbanken van koophandel en regelt de mogelijkheden van vernieuwing van dat mandaat.

Sedert 1933 en 1937 hebben er geen verkiezingen van de leden der rechtbanken van koophandel meer plaats gehad. Hun mandaten werden verlengd, eerst bij de wet van 7 September 1939, vervolgens bij de wet van 1 Februari 1947 en ten slotte bij die van 30 Juni 1950.

Deze laatste verlenging verstrijkt op 15 September 1953 voor de in 1933 verkozen handelsmagistraten.

Die achtereenvolgende verlengingen zijn noodzakelijk gebleken ingevolge het gebrek aan volledige handelsregisters te Brussel, Kortrijk en Luik.

R. A 4617.

Zie :

Gedr. Stukken van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

88 (Zitting 1952-1953) : Wetsontwerp;

209 (Zitting 1952-1953) : Verslag.

Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

11 en 12 Maart 1953.

Gedr. Stuk van de Senaat :

208 (Zitting 1952-1953) : Ontwerp overgemaakt door de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Commission de la Justice a examiné en séance du 24 mars 1953, le projet de loi modifiant l'article 56 de la loi du 18 juin 1869 sur l'organisation judiciaire. Cet article qui a déjà été modifié par la loi du 10 avril 1934, détermine la durée du mandat des juges des tribunaux de commerce et règle les possibilités de renouvellement de ce mandat.

Depuis 1933 et 1937, il n'y a plus eu d'élection des membres des tribunaux de commerce. Leurs mandats ont été prorogés d'abord par la loi du 7 septembre 1939, ensuite par celle du 1er février 1947 et enfin par la loi du 30 juin 1950.

Cette dernière prorogation expire le 15 septembre 1953 pour les magistrats consulaires élus en 1933.

Ces prorogations successives ont été rendues nécessaires par l'absence de registres de commerce complets à Bruxelles, Courtrai et Liège.

R. A 4617.

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :

88 (Session de 1952-1953) : Projet de loi;

209 (Session de 1952-1953) : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

11 et 12 mars 1953.

Document du Sénat :

208 (Session de 1952-1953) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

Het opnieuw aanleggen van handelsregisters, bevolen bij de besluitwet van 15 Februari 1946, werd geschorst ingevolge het ontwerp tot hervorming van het handelsregister. Dit ontwerp is bij de Senaat ingediend op 29 Januari 1953 (Senaat, Gedr. st. n° 142, Zitting 1952-1953).

De Regering was van oordeel, geen verkiezingen voor de rechtbanken van koophandel te kunnen houden, zolang de handelsregisters niet opnieuw aangelegd zijn op de basis welke door de nieuwe wet zal worden bepaald en, eerder dan voor te stellen de wet voor een bepaalde tijd te verlengen, heeft zij het verkieslijk geacht, daar ze niet weet op welke datum de huidige moeilijkheden zullen ophouden, artikel 56 van de wet op de rechterlijke inrichting te wijzigen. Bijaldien zij de duur van het mandaat op acht jaar behoudt en de huidige mogelijkheden tot vernieuwing bewaart, laat de nieuwe bepaling de rechters in de rechtbanken van koophandel in functie tot hun nieuwe aanstelling of de aanstelling van hun opvolgers (Wetsontwerp Gedr. St. Kamer, n° 88, Zitting 1952-1953).

Aldus wordt het gevaar van onderbreking in de functies vermeden en behoeft het mandaat niet meer verlengd te worden.

Artikel 3 van het ontwerp regelt de bijzondere toestand in de rechtbank van koophandel te Sint-Niklaas-Waas. Verscheidene rechters werden er door de Koning benoemd krachtens de besluitwet van 7 December 1946, zonder dat bepaald werd tot welke reeks van vernieuwing zij behoren. Het wetsontwerp geeft de Koning bevoegdheid om in deze leemte te voorzien.

De Kamer heeft die zienswijze niet aanvaard. Zij is van mening dat zo spoedig mogelijk moet worden overgegaan tot verkiezingen met het oog op de vernieuwing der mandaten van de rechters in de kamers van koophandel (Gedr. St., Kamer, n° 209, Zitting 1952-1953, verslag van de h. R. Nossent).

Zij wijzigt artikel 1 van de laatste wet tot verlenging, nl. die van 30 Juli 1950, waarvan de uitwerking ophoudt op 15 September 1953 en zij verlengt respectievelijk tot 15 September 1954 en tot 15 September 1958 de mandaten van de rechters, die verkozen werden in 1933 en 1937. Wat de rechtbanken van koophandel te Brussel, Kortrijk en Luik betreft, worden die mandaten respectievelijk verlengd tot 1955 en 1959.

De Kamer heeft de bijzondere bepaling voor de rechtbank van koophandel te Sint-Niklaas-Waas aangenomen.

Het geamendeerde ontwerp is in openbare vergadering zonder bespreking met 183 tegen 8 stemmen bij één onthouding goedgekeurd.

Verkiezingen zouden dus, op grond van de huidige handelsregisters, moeten worden gehouden in alle rechtbanken van koophandel, behalve te Brussel, te Kortrijk en te Luik. Wat de laatste drie rechtbanken betreft, behoort gewacht te worden totdat de handelsregisters opnieuw zijn aangelegd overeenkomstig de nieuwe wet, zodat een nieuwe verlenging der mandaten niet is uitgesloten.

La reconstitution des registres de commerce, ordonnée par l'arrêté-loi du 15 février 1946, a été suspendue par le projet de réforme du registre de commerce. Ce projet vient maintenant d'être déposé au Sénat, le 29 janvier 1953 (Doc. Sénat, n° 142, Session 1952-1953).

Le Gouvernement a estimé ne pas pouvoir organiser des élections consulaires aussi longtemps que les registres de commerce ne seraient pas reconstitués sur les bases qui seront fixées par la loi nouvelle et plutôt que de présenter une loi de prorogation à terme il a jugé préférable dans l'ignorance de la date à laquelle les difficultés actuelles prendront fin, de modifier l'article 56 de la loi d'organisation judiciaire. La disposition nouvelle, tout en maintenant la durée du mandat à huit ans et des possibilités actuelles de renouvellement, permet aux magistrats consulaires de rester en fonction en attendant leur institution nouvelle ou l'institution de leurs successeurs (Projet de loi, Doc. Chambre, n° 88, Session 1952-1953.)

Les risques de discontinuité des fonctions et de devoir encore proroger la durée des mandats sont ainsi évités.

L'article 3 du projet règle une situation spéciale au tribunal de commerce de Saint-Nicolas-Waas. Plusieurs magistrats consulaires y ont été nommés par le Roi, en vertu de l'arrêté-loi du 7 décembre 1936 sans que leurs appartenances à l'une ou à l'autre série de renouvellement ait été déterminée. Le projet permet au Roi de combler cette lacune.

La Chambre n'a pas accepté cette façon de voir. Elle estime qu'il faut procéder au plus tôt à des élections en vue du renouvellement des mandats des juges consulaires. (Doc. Chambre, n° 209, Session 1952-1953, Rapport de Mr R. Nossent.)

Elle a procédé par voie de modification de l'article 1er de la dernière loi de prorogation celle du 30 juin 1950 dont les effets cessent le 15 septembre 1953 et a prorogé respectivement jusqu'au 15 septembre 1954 et jusqu'au 15 septembre 1958 les mandats des juges consulaires élus en 1933 et en 1937. Dans les tribunaux de commerce de Bruxelles, Courtrai et Liège, ces mandats ont été respectivement prorogés jusqu'au 1955 et 1959.

La Chambre a adopté la disposition spéciale au tribunal de commerce de Saint-Nicolas-Waas.

En séance publique, le projet amendé a été admis sans discussion par 183 voix contre 8 et 1 abstention.

Des élections devraient donc être organisées dans tous les tribunaux de commerce sauf ceux de Bruxelles, Courtrai et Liège sur base des registres de commerce actuels. Pour ces trois derniers tribunaux il faudra nécessairement attendre la reconstitution du registre de commerce conformément à la loi nouvelle et dès lors une nouvelle prorogation des mandats n'est pas exclue.

De meerderheid van uw Commissie is het ontwerp, zoals het aan de Senaat door de Kamer (Gedr. St. Senaat n° 208, Zitting 1952-1953) is overgezonden, niet bijgetreden. Zij heeft integendeel haar goedkeuring gehecht aan het ontwerp dat aanvankelijk door de Regering was voorgesteld (Gedr. St. K. n° 88, Zitting 1952-1953), zulks op grond van onderstaande overwegingen.

De door de Kamer voorgestane oplossing is slechts fragmentarisch : voor drie belangrijke rechtbanken blijft de huidige toestand bestaan, hetgeen bijna zeker tot een nieuwe verlenging zal nopen. Uit die oplossing zal, naar alle waarschijnlijkheid, een vrij ongelijke toestand voortvloeien, wat de samenstelling van het magistratenkorps betreft. Het kiezerskorps zal, na goedkeuring van de wet op het handelsregister (Gedr. St. Senaat n° 142, Zitting 1952-1953), ongetwijfeld grondig gewijzigd worden. Daar allen die een economische bedrijvigheid uitoefenen, in het handelsregister ingeschreven moeten zijn, zal het kiezerskorps uitbreiding nemen door de opname o.m. van de ambachtslieden en de eigenaars die hun eigen goed exploiteren.

De eerste serie magistraten, die tot andere rechtbanken dan die te Brussel en te Luik behoren, zal vernieuwd worden door het oude kiezerskorps, de tweede serie daarentegen door het nieuwe kiezerskorps. In de drie rechtbanken, die voor het ogenblik niet in aanmerking komen, zal het nieuwe kiezerskorps beide series magistraten verkiezen. Het lijkt des te minder noodzakelijk binnen afzienbare tijd nieuwe verkiezingen uit te schrijven, omdat de meerderheid van de Kamercommissie van Justitie voorstaander is van de afschaffing van alle uitzonderingsrechtbanken en omdat die opvatting eveneens de goedkeuring wegdraagt van verscheidene leden van uw Commissie.

Het Parlement moet dus de regelmatige vernieuwing der mandaten bespoedigen door onverwijld de wet op het handelsregister te behandelen. Zo zal aan de huidige toestand, welke zowel door uw Commissie als door de Kamercommissie wordt betreurd, door middel van een logische en voor alle rechtbanken van koophandel geldende oplossing een einde worden gemaakt. Er bestaat geen vrees voor, dat de verkiezingen voor onbepaalde tijd zouden worden uitgesteld, vermits het Parlement zelf bij de wet de samenstelling van het kiezerskorps kan bepalen.

Aan de huidige toestand zijn ongetwijfeld nadelen verbonden. Het coöptatiestelsel is een lapmiddel dat misschien noodzakelijk is, maar dat weinig overeenstemt met het beginsel van de directe verkiezing zoals dit door de wet gewild is. Toch gaat het niet op, zoals de verslaggever van de Kamer, te verklaren dat dit stelsel meer waarborgen biedt inzake de bevoegdheid der verkozen magistraten.

Het blijft een feit, dat de verlenging van de mandaten der rechters in de rechtbanken van koophandel geen aanleiding heeft gegeven tot zodanige critiek, dat de verkiezingen zouden moeten plaats hebben zoals door de Kamer is bepaald, aangezien normale

La majorité de votre Commission ne s'est pas ralliée au projet tel qu'il a été transmis au Sénat par la Chambre. (Doc. Sénat, n° 208, Session 1952-1953.) Elle a au contraire admis le projet tel qu'il a été initialement proposé par le Gouvernement. (Doc. Chambre, n° 88, Session 1952-1953) et ce pour les motifs ci-après résumés.

La solution apportée au problème par la Chambre est fragmentaire; pour trois tribunaux importants la situation actuelle est maintenue avec l'obligation presque certaine d'une nouvelle prorogation. Cette solution doit nécessairement mener à une situation assez disparate au point de vue de la composition du corps des magistrats consulaires. Le corps électoral lui-même se trouvera sans doute profondément modifié après le vote de la loi sur le registre de commerce. (Doc. Sénat, n° 142, Session 1952-1953.) En étendant l'accès au registre de commerce à tous ceux qui ont une activité économique, le corps électoral se trouve renforcé notamment des artisans et des propriétaires exploitant leur propre fonds immobilier.

La première série de magistrats des tribunaux autres que Bruxelles, Courtrai et Liège sera renouvelée par l'ancien corps électoral; la seconde le sera par le nouveau. Dans les trois tribunaux qui font exception en ce moment c'est le nouveau corps électoral qui élira les deux séries de magistrats consulaires. De nouvelles élections semblent d'autant moins s'imposer à bref délai que la majorité de la Commission de la Justice de la Chambre se déclare favorable à la suppression de tous les tribunaux d'exception et que cette idée a également l'assentiment de plusieurs membres de votre Commission.

Il appartient au Parlement de hâter le renouvellement régulier des mandats en examinant sans retard le projet de loi sur le registre de commerce. De cette façon, il pourra être mis fin à la situation actuelle, que votre Commission comme celle de la Chambre déplore, de façon logique et uniforme pour tous les tribunaux de commerce du pays. Il ne faut pas craindre que les élections soient remises indéfiniment lorsque le Parlement lui-même est en mesure de fixer par la loi la composition du corps électoral.

La situation actuelle présente sans doute des inconvénients. Le système de cooptation est un expédient nécessaire mais peu conforme à celui de l'élection directe voulue par la loi. Mais on ne peut affirmer, comme le fait le rapporteur de la Chambre, que ce dernier présente une plus grande garantie au point de vue de la compétence des magistrats élus.

Il reste que la prorogation des mandats des juges consulaires n'a pas donné lieu à des critiques telles que des élections s'imposent dans les conditions voulues par la Chambre alors que des élections normales et générales pourraient avoir lieu par un

en algemene verkiezingen, met medewerking van een uniform kiezerscorps, in een blijkbaar niet al te ver afgelegen toekomst kunnen uitgeschreven worden.

Het aanvankelijk ontwerp van de Regering (Gedr. St. Kamer n° 88, zitting 1952-1953) is met 5 tegen 3 stemmen goedgekeurd.

Dit verslag is bij eenparigheid van stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
C. VAN HEMELRIJCK.

De Voorzitter,
H. ROLIN.

* * *

TEKST VOORGEDRAGEN DOOR DE COMMISSIE.

EERSTE ARTIKEL.

Het eerste lid van artikel 56 van de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting, zoals het is gewijzigd bij artikel 14 der wet van 10 April 1934, wordt vervangen als volgt :

« De duur der mandaten van de leden der rechtbanken van koophandel bedraagt acht jaar. »

ART. 2.

Aan hetzelfde artikel wordt een derde lid toegevoegd luidende :

« De leden der rechtbanken van koophandel blijven evenwel na het verstrijken van hun mandaat in functie tot hun nieuwe aanstelling of de aanstelling van hun opvolgers. »

ART. 3.

De Koning bepaalt, voor elk van de rechters in de rechtbanken van koophandel, met toepassing van de besluitwet van 7 December 1946 benoemd in de rechtbank van koophandel te Sint-Niklaas-Waas, of zijn mandaat wordt gelijkgesteld met dat van de magistraten gekozen in 1933 of met dat van de magistraten gekozen in 1937.

ART. 4.

De wet van 30 Juni 1950 tot verlenging van de mandaten van de rechters in de rechtbanken van koophandel wordt opgeheven.

ART. 5.

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

corps électoral uniforme dans un avenir qui ne semble plus trop éloigné.

Le projet initial du Gouvernement (Doc. Chambre, n° 88, Session 1952-1953) a été adopté par 5 voix contre 3.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
C. VAN HEMELRIJCK.

Le Président,
H. ROLIN.

* * *

TEXTE PRÉSENTÉ PAR LA COMMISSION.

ARTICLE PREMIER.

L'alinéa premier de l'article 56 de la loi du 18 juin 1869 d'organisation judiciaire modifié par l'article 14 de la loi du 10 avril 1934 est remplacé par la disposition suivante :

« La durée des mandats des membres des tribunaux de commerce est de huit années. »

ART. 2.

Il est ajouté au même article un troisième alinéa ainsi conçu :

« En tous cas, les membres des tribunaux de commerce restent en fonctions après l'expiration de leur mandat jusqu'à leur institution nouvelle ou celle de leurs successeurs. »

ART. 3.

Le Roi déterminera pour chacun des magistrats consulaires nommés au tribunal de commerce de Saint-Nicolas-Waes en application de l'arrêté-loi du 7 décembre 1946 si son mandat est assimilé à ceux des magistrats élus en 1933 ou à ceux des magistrats élus en 1937.

ART. 4.

La loi du 30 juin 1950 prorogeant les mandats des magistrats consulaires est abrogée.

ART. 5.

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur Belge*.